

గణిత పాఠ్యపుస్తకం
3వ తరగతి

0333

विद्यया ऽ मृतमश्नुते

एन सी ई आर टी
NCERT

राष्ट्रीय शैक्षिक अनुसंधान और प्रशिक्षण परिषद्
NATIONAL COUNCIL OF EDUCATIONAL RESEARCH AND TRAINING

0333 - గణిత మేళా

3వ తరగతి గణిత పాఠ్యపుస్తకం

ISBN 978-93-5292-816-3

మొదటి ప్రచురణ

ఏప్రిల్ 2024 చైత్ర 1946

పి.డి. 1000T బి.ఎస్.

© జాతీయ విద్యా పరిశోధన మరియు శిక్షణ
మండలి, 2024

₹ 65.00

ఎన్.సి.ఇ.ఆర్.టి వాటర్ మార్క్ తో 80 జి ఎస్ ఎం
పేపర్ పై ముద్రించారు.

జాతీయ విద్యా పరిశోధన మరియు శిక్షణ
మండలి కార్యదర్శి ద్వారా ప్రచురణ విభాగంలో
ప్రచురించబడింది, శ్రీ ఆరబిందో మార్గ్, న్యూ ఢిల్లీ
110 016 మరియు ప్రింట్ ప్యాక్ ఇండియా, డి-12,
సెక్టర్ బి-3, ట్రోనిక్ సిటీ (ఇండస్ట్రియల్ ఏరియా)
లోని, ఘజియాబాద్ - 201 102 (ఉత్తరప్రదేశ్)లో
ముద్రించబడింది

అన్ని హక్కులు రిజర్వ్ చేయబడ్డాయి

- ఈ ప్రచురణ యొక్క ఏ భాగాన్ని ముద్రించడమో, నిల్వ చేయడమో, సంకేతాల
రూపంలో లేదా ఏ విధానంలోనైనా ఎలక్ట్రానిక్ మెకానికల్, ఫోటోకాపింగ్, రికార్డింగ్
లేదా ఇతర విధానాలలో పంపడమో, ప్రచురణకర్త యొక్క ముందస్తు అనుమతి
లేకుండా చేయరాదు.
- ఈ పుస్తకాన్ని విక్రయించే నిబంధన ప్రకారం, దీనిని వ్యాపార ప్రయోజనాల కోసం
పునఃవిక్రయం చేయడమో, అద్దెకు ఇవ్వడమో లేదా ప్రచురణకర్త అనుమతి
లేకుండా ఇంకా ఏ ఇతర రూపంలో అయిన పంపిణీ చేయడమో చేయరాదు. దీనిని
ముద్రించిన బైండింగ్ లేదా కవరుకు భిన్నమైన రూపంలో విక్రయించరాదు.
- ఈ ప్రచురణ యొక్క సరైన ధర ఈ పేజీలో ముద్రించిన ధర మాత్రమే, రబ్బరు
స్టాంప్, ఫిక్చర్ ద్వారా లేదా ఏదైనా ఇతర మార్గాల ద్వారా సూచించబడిన ఏదైనా
సవరించిన ధర తప్పు మరియు ఆమోదయోగ్యం కాదు.

ప్రచురణ కార్యాలయాలు

ఎన్ సి ఇ ఆర్ టి డివిజన్

డివిజన్ క్యాంపస్

శ్రీ ఆరబిందో మార్గ్

న్యూ ఢిల్లీ 110 016

ఫోన్ : 011-26562708

108, 100 ఫీల్డ్ రోడ్

హౌస్ కెరె హిల్స్ ఎక్స్ప్రెస్వే

బనశంకరి లిి స్టేజ్

బంగళూరు 560 085

ఫోన్ : 080-26725740

నవజీవన్ ట్రస్ట్ భవనం

పి.ఓ.నవజీవన్

అహ్మదాబాద్ 380 014

ఫోన్: 079-27541446

సిడబ్ల్యుసి క్యాంపస్

ధన్వల్ బస్ స్టాప్ ఎదురుగా

పనిహతి

కోల్ కతా 700 114

ఫోన్: 033-25530454

CWC కాంప్లెక్స్

మలిగావ్

గోహతి 781 021

ఫోన్: 0361-2674869

ప్రచురణ బృందం

హెడ్, ప్రచురణ

విభాగం

: అనూప్ కుమార్ రాజ్ పుత్ర

ప్రధాన సంపాదకుడు

: శ్వేతా ఉప్పల్

ప్రధాన ఉత్పత్తి

అధికారి

: అలాన్ చిత్తూర్

ప్రధాన వ్యాపారం

మేనేజర్ (ఇన్ ఛార్జ్)

: అమితాబ్ కుమార్

సంపాదకుడు

: బిజ్జాన్ సుతార్

సహాయక ఉత్పత్తి

అధికారి

: ఓం ప్రకాష్

పుస్తక రూపకల్పన, లేఅవుట్ మరియు చిత్రాలు

- సంతోష్ మిశ్ర, అయిమార్గ్, ఢిల్లీ అండ్ అచిన్
జైన్, గ్రీన్ ట్రీ డిజైనింగ్ స్టూడియో స్టూడియో. ప్రైవేట్
లిమిటెడ్, ఢిల్లీ

ముందుమాట

జాతీయ విద్యావిధానం 2020 ప్రకారం పాఠశాల విద్యలో ప్రాథమిక దశ పిల్లల సమగ్ర అభివృద్ధికి పూనాదిగా పనిచేస్తుంది. ఇది మన దేశం యొక్క నీతి మరియు రాజ్యాంగ పీఠకలో పొందుపరచబడిన అమూల్యమైన విలువలను గ్రహించడమే కాకుండా, ప్రాథమిక అక్షరాస్యత మరియు సంఖ్యా జ్ఞానాన్ని పొందటానికి కూడా వీలు కల్పిస్తుంది. ఈ పునాది వారిని ఆరంభ దశలోనే సవాళ్లను అదిగమించడానికి మరియు పరివర్తన చెందడానికి సన్నద్ధం చేస్తుంది.

ప్రిపరేటరీ స్టేజ్ ఫౌండేషన్ మరియు మిడిల్ స్టేజ్ ల మధ్య వారధిగా పనిచేస్తుంది, ఇది గ్రేడ్ 3 నుండి గ్రేడ్ 5 వరకు మూడు సంవత్సరాల పాటు కొనసాగుతుంది. ఈ దశలో అందించబడిన విద్య ప్రాథమిక దశలో బోధనా విధానాలపై ఆధారపడి ఉంటుంది. ప్లే-వే, డిస్కవరీ మరియు యాక్టివిటీ-బేస్డ్ లెర్నింగ్ మెథడ్స్ కొనసాగుతున్నప్పుడు, పిల్లలకు పాఠ్యపుస్తకాలు మరియు మరింత ఫార్మల్ క్లాస్రూమ్ సెట్టింగ్లు కూడా పరిచయం చేయబడతాయి. ఈ పరిచయం పాఠ్యాంశ క్షేత్రాలలో ఒక ఫౌండేషన్ వేయడం, చదవడం, రాయడం, మాట్లాడటం, డ్రాయింగ్, పాడటం మరియు ఆడటం ద్వారా సంపూర్ణ అభ్యాసం మరియు స్వీయ అన్వేషణను ప్రోత్సహించడం. ఈ సమగ్ర విధానంలో భౌతిక విద్య, కళల విద్య, పర్యావరణ విద్య, భాషలు, గణితం, ప్రాథమిక శాస్త్ర విజ్ఞానం మరియు సామాజిక శాస్త్రం ఉంటాయి. ఈ సమగ్ర విధానం పిల్లలను అభిజ్ఞా సూక్ష్మ గ్రాహక (cognitive sensitive) మరియు భౌతిక-ప్రాసిక్ (భావోద్వేగ) స్థాయిలలో అప్రయత్నంగా మధ్య దశకు పరివర్తన చెందడానికి బాగా సన్నద్ధమయ్యేలా చేస్తుంది.

పాఠ్యపుస్తకం, గణిత మేళా గ్రేడ్ 3 కొరకు గణితం ఈ లక్ష్యాలకు అనుగుణంగా జాగ్రత్తగా రూపొందించబడింది. ఇది జాతీయ విద్యా విధానం 2020 మరియు పాఠశాల విద్య కోసం జాతీయ పాఠ్యప్రణాళిక ఫ్రేమ్వర్క్ 2023 సిఫార్సులకు అనుగుణంగా ఉంటుంది. ఈ అభివృద్ధి దశకు అవసరమైన భావనాత్మక అవగాహన, విమర్శనాత్మక ఆలోచన, సృజనాత్మకత, విలువలు మరియు స్వభావాలకు పాఠ్యపుస్తకం ప్రాధాన్యత ఇస్తుంది. ఇది తగిన ఐసిటి మరియు పాఠశాల ఆధారిత అసెస్మెంట్లను సమగ్రపరచడం వంటి సామాజిక సమీకృతం, బహుభాషావాదం, లింగ సమానత్వం మరియు సాంస్కృతిక మూలాధారం వంటి బహుముఖ అంశాలను (cross-cutting themes) కలిగి ఉంటుంది. ఆకర్షణీయమైన విషయాలను మరియు కార్యకలాపాలు విద్యార్థులను నిమగ్నం చేయడానికి మరియు పీర్ గ్రూప్ లెర్నింగ్ను ప్రోత్సహించడానికి రూపొందించబడ్డాయి, తద్వారా విద్యార్థులు మరియు ఉపాధ్యాయులకు విద్యా అనుభవాన్ని మెరుగుపరుస్తుంది.

అవగాహన, విమర్శనాత్మక ఆలోచన, తార్కికం మరియు నిర్ణయం తీసుకోవడం వంటి విషయాలను ప్రాధాన్యమిస్తూ పాఠ్యపుస్తకంలోని బోధనా పై దృష్టిని కేంద్రీకరించడం చాలా ముఖ్యం. ఈ దశలో పిల్లల్లో సహజమైన కుతూహలాన్ని పెంపొందించడం ద్వారా వారి ప్రశ్నలను పరిష్కరించడం మరియు ప్రధాన అభ్యాస సూత్రాల ఆధారంగా కార్యకలాపాలను రూపొందించడం ద్వారా పెంపొందించాలి. ఆట - మార్గం విధానం కొనసాగుతున్నప్పటికీ, బోధనకు ఉపయోగించే బొమ్మలు మరియు ఆటల స్వభావం కేవలం ఆకర్షణ కంటే నిమగ్నతను పెంచడానికి పరిణామం చెందుతుంటాయి.

ఈ పాఠ్యపుస్తకం విలువైనది అయినప్పటికీ, పిల్లలు ఈ అంశంపై అదనపు వనరులను లేదా మార్గాలను కూడా అన్వేషించాలి. పాఠశాల గ్రంథాలయాలు ఈ విస్తృతమైన అభ్యాసాన్ని సులభతరం చేయాలి మరియు తల్లిదండ్రులు మరియు ఉపాధ్యాయులు వారి ప్రయత్నాలకు మద్దతు ఇవ్వాలి.

సమర్థవంతమైన అభ్యాసన వాతావరణం విద్యార్థులను ప్రేరేపిస్తుంది, వారిని నిమగ్నం చేస్తుంది మరియు అభ్యాసానికి కీలకమైన ఉత్సుకత మరియు అద్భుతాన్ని పెంపొందిస్తుంది.

ఆరంభ దశలో ఉన్న విద్యార్థులు మరియు ఉపాధ్యాయులందరికీ నేను ఈ పాఠ్యపుస్తకాన్ని నమ్మకంతో సిఫార్సు చేస్తున్నాను. దీని అభివృద్ధిలో పాల్గొన్న ప్రతిఒక్కరికీ నేను కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తున్నాను, ఇది అంచనాలను అందుకుంటుందని ఆశిస్తున్నాను. NCERT వ్యవస్థాగత సంస్కరణలు మరియు ప్రచురణ నాణ్యతను మెరుగుపరచడానికి కట్టుబడి ఉన్నందున, పాఠ్యపుస్తక కంటెంట్ ను మెరుగుపరచడానికి మేము అభిప్రాయాన్ని స్వాగతిస్తున్నాము.

న్యూఢిల్లీ
31 మార్చి 2024

దినేష్ ప్రసాద్ సక్లాన్
డైరెక్టర్.
జాతీయ విద్యా
పరిశోధన మరియు శిక్షణ మండలి

పుస్తకం గురించి

జాతీయ విద్యా విధానం (ఎన్ ఈ పీ) 2020 మరియు పాఠశాల విద్య కోసం జాతీయ పాఠ్యప్రణాళిక ఫ్రేమ్వర్క్ (ఎన్ సి ఎఫ్ ఎస్ సి) 2023 అనే ఇటీవలి డాక్యుమెంట్స్ ఆధారంగా 3వ తరగతికి గణితం మేళా అనే పుస్తకాన్ని అభివృద్ధి చేశారు. పిల్లలందరూ లెక్కలు నెరుచుకోవడం మరియు తార్కికంగా ఆలోచించడం, సమస్యలను పరిష్కరించడం, పరిమాణం మరియు కారణాల గురించి అంతర్ దృష్టిని పెంపొందించుకోవడం మరియు ఆనందం, ఆశ్చర్యం మరియు ఉత్సుకతను అనుభవించే ప్రాథమిక సంఖ్యా నైపుణ్యాలు మరియు సామర్థ్యాలను పెంపొందించడం పై దృష్టి పెడుతుంది. ప్రాథమిక దశలో ప్రత్యేకంగా సంఖ్యలు, ఆకృతులు మరియు ప్రాదేశిక సంబంధాలు, కొలతలు మరియు సమాచార నిర్వహణ, విధానపరమైన నైపుణ్యాలు మరియు నిష్ణాతులు మరియు గణన ఆలోచనల గురించి సంభావిత ఆలోచనల అభివృద్ధిపై దృష్టి పెడుతుంది.

ఈ నేపథ్యంలో, 3 వ తరగతి కోసం పుస్తకం అభ్యాసకులు ప్రాథమిక దశలో వారి అభ్యాసాలను ఏకీకృతం చేయడానికి మరియు మరింత నైరూప్య ఆలోచనలతో వ్యవహరించే దిశగా పురోగతి సాధించడానికి సహాయపడటానికి రూపొందించబడింది. . పుస్తకంలోని అధ్యాయాలు గణితశాస్త్రం యొక్క వ్రాతమిక ఆలోచనలను కవర్ చేస్తుంది: పూర్ణ సంఖ్యలు మరియు కార్యకలాపాలు, భిన్నాలు, ఆకారాలు మరియు ప్రాదేశిక సంబంధాల పరిచయం, కొలత (పొడవు, బరువు, సామర్థ్యం, సమయం) మరియు డేటా నిర్వహణకు పరిచయం. ప్రతి అధ్యాయం ఒక నిర్దిష్ట థీమ్ ను కలిగి ఉండగా (మునుపటి ఆలోచనలను నిర్మించడం మరియు ఇతర ఆలోచనలకు అనుసంధానం చేయడం), ఆలోచనలు పుస్తకం అంతటా పునరావృతమవుతాయి.

యువ అభ్యాసకులు వివిధ మార్గాల్లో తార్కికం, ఆలోచించడం మరియు సమస్యను పరిష్కరించగల సామర్థ్యాన్ని కలిగి ఉంటారని మేము గట్టిగా నమ్ముతున్నాము. అందువల్ల, ఆలోచనలు మరియు ఆలోచనల మధ్య సంబంధాలను గుర్తించడానికి మరియు గమనించడానికి, స్టేట్ మెంట్ లకు ఉదాహరణలు మరియు ప్రతి-ఉదాహరణలను ఇవ్వడానికి, గణిత ఆలోచనలను ఉపయోగించి వస్తువులను నిర్మించడానికి, కొలవడానికి మరియు లెక్కించడానికి, అంచనాలను రూపొందించడానికి మరియు సమస్యలను పరిష్కరించడానికి పుస్తకం అనేక అవకాశాలను అందిస్తుంది. అభ్యాసాలు, ఆటలు, పజిల్స్ ద్వారా అంకగణిత నైపుణ్యాలను పెంపొందించుకునే అవకాశాలు కూడా ఉన్నాయి. అధ్యాయంలో కొన్ని చోట్ల 'ఆడుకుందాం' అనే సెక్షన్ కింద

ఇలాంటి అవకాశాలు కల్పించారు. ఆటలు మరియు పజిల్స్ వెనుక ఉన్న మరొక ముఖ్యమైన ఉద్దేశ్యం అభ్యాసకులకు ఒత్తిడి లేని మరియు ఆనందకరమైన అభ్యాసాన్ని అందించడం. వీటిలో చాలావరకు అంచనా వేయాలైన అవసరం లేదు. కొన్ని పనులు 'కంప్యూటేషనల్ థింకింగ్' లక్ష్యంగా ఉంటాయి, ఇక్కడ అభ్యాసకులు నమూనాలను గమనించాలని మరియు వ్యక్తీకరించాలని మరియు వివిధ పరిమితుల కింద సమగ్ర పరిష్కారాలు మరియు పరిష్కారాలను కనుగొనాలని ఆశిస్తారు.

అభ్యాసకులు గణితం పట్ల ఇష్టాన్ని పెంపొందించుకోవాలని కూడా మేము భావిస్తున్నాము. ఈ పాఠ్యపుస్తకంలోని అధ్యాయాలు అనేక ఆహ్లాదకరమైన కార్యకలాపాలు, పనులు, ఆటలు మరియు పజిల్లను అందిస్తాయి, ఇవి పిల్లల అంతర్గతాన్ని పెంచుతాయి మరియు వారి చుట్టూ ఉన్న ప్రపంచంలో వారి అనుభవాలను ట్యాప్ చేస్తాయి. వీటిని సెక్షన్ కింద ఇచ్చారు. 'చేద్దాం' చాప్టర్లలో చాలా చోట్ల.. ఇవి కొన్నిసార్లు భావనలోకి ప్రవేశించడానికి ఉపయోగించబడతాయి మరియు ఇతర సమయాల్లో ఆలోచనలను ఏకీకృతం చేయడానికి అవకాశాలను అందిస్తాయి. అధ్యాయాల్లోని కథనానికి స్పష్టమైన ఉదాహరణల ద్వారా మద్దతు లభిస్తుంది, ఇవి కూడా పనులలో అంతర్భాగంగా ఉంటాయి. ఇది అభ్యాసకులు చిత్రాలను చదవడానికి మరియు ముఖ్యమైన గణిత ఆలోచనలను అభివృద్ధి చేయడానికి వాటిని ఉపయోగించడానికి అనుమతిస్తుందని మేము ఆశిస్తున్నాము. తగిన గణిత పదజాలం మరియు ఆలోచనలను కమ్యూనికేట్ చేసే మార్గాలను అధ్యాయాలలో ఉదాహరణగా చూపినప్పటికీ, భాషాపరమైన సూచనలు మరియు వివరణలు కనిష్టంగా పొందుపరచబడతాయి, తద్వారా అభ్యాసకులు కూడా పుస్తకాన్ని చదవడానికి మరియు అర్థం చేసుకోవడానికి వీలు కలుగుతుంది.

గణితం అనేది అనుసంధానించబడిన మరియు సమ్మిళితమైన ఆలోచనల సమూహంతో కూడిన జ్ఞానం యొక్క సమీకృత సంస్థ. ఇది సాధారణంగా పంచుకునే ఊహలపై తార్కికంగా నిర్మించబడుతుంది. గణితం నేర్చుకోవడంలో మ్యాథమెటికల్ థింకింగ్ మరియు రీజనింగ్ ఒక ముఖ్యమైన భాగం. ఈ పుస్తకం అభ్యాసకుల ఉత్సుకతను చంపి, వారిపై భారం మోపే నియమాలు మరియు పద్ధతులను బట్టిపట్టడం నుండి దూరంగా వెళ్ళడానికి ప్రయత్నిస్తుంది. ఇది ముఖ్యమైన గణిత ఆలోచనలను అన్వేషించడానికి మరియు కనుగొనడానికి అభ్యాసకులను ప్రేరేపిస్తుంది. పేరు పెట్టిన విభాగాలు 'ఆలోచిద్దాం', 'అన్వేషిద్దాం' మరియు 'చర్చిద్దాం', వివిధ ప్రదేశాలలో చేర్చబడింది, అభ్యాసకులను వారి ఆలోచనలను హేతుబద్ధం చేయడానికి ఆసక్తిగా ఉంచడం లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది. ఇవి వారికి కారణాలు మరియు అంతర్గతాన్ని ఇస్తాయి, ఇవి ఆలోచనలను గుర్తుంచుకోవడానికి మరియు ఆలోచనలను సరళంగా మరియు సృజనాత్మకంగా వర్తింపజేయడానికి ఉపయోగపడతాయి, తదుపరి అభ్యాసాన్ని సులభతరం చేస్తాయి. గణితం యొక్క ఈ ప్రక్రియలతో నిమగ్నం కావడం చాలా ముఖ్యం, తద్వారా అభ్యాసకులు

సాధారణ గణితం పట్ల ఉన్న ఆందోళనను ఆత్మవిశ్వాసంతో మరియు భయం ఆందోళన లేకుండా అధిగమించగలరు. జాగ్రత్తగా ఎంచుకున్న అభ్యాసకార్యకలాపాలు ఆలోచనలను అర్థం చేసుకోవడానికి, సమస్యలను పరిష్కరించే సామర్థ్యాలను పెంపొందించడానికి, ఈ ప్రక్రియలో ఆశ్చర్యం మరియు ఆనందాన్ని అనుభవించడానికి మరియు గణిత ప్రపంచం గురించి ఆసక్తిగా ఉండటానికి వారికి సహాయపడతాయని మేము ఆశిస్తున్నాము.

NEP 2020 మరియు NCFSE 2023 లక్ష్యాలను సాధించడానికి పిల్లలు సమస్యలపై పని చేయడానికి మరియు వారి పరిష్కారాలు మరియు ఆలోచనలను పంచుకోవడానికి అందుబాటులో ఉన్న సమయం చాలా కీలకమని మేము విశ్వసిస్తున్నాము. ఈ పుస్తకం గణిత శాస్త్ర ఆలోచనలను అభివృద్ధి చేయడానికి తగిన కార్యకలాపాలు మరియు అనుభవాల కోసం (తరగతి గదిలో మరియు ఇంటి చుట్టూ) ఉన్న అనేక సూచనలను అందిస్తుంది. మన పిల్లల మార్పును అభ్యాస పరిస్థితులలో ఉపాధ్యాయులు మరియు తల్లిదండ్రుల మద్దతు మరియు మరింత ఆత్మవిశ్వాసంతో గల దేశం యొక్క కలలను సాధించడానికి చాలా ముఖ్యమైనది.

అభ్యాసకులు పనిచేయడానికి మరియు వారి ఆలోచనలను అభివృద్ధి చేయడానికి మరియు కమ్యూనికేట్ చేయడానికి సరళమైన చవకైన కాంక్రీట్ మెటీరియల్స్ తయారీపై కూడా ఈ పుస్తకం సలహా ఇస్తుంది. అధ్యాయాల్లోని కొన్ని పనులకు కొన్ని హెల్ప్ ఉన్న పీట్లు పుస్తకం చివరలో ఇవ్వబడ్డాయి. యాక్టివిటీలు మరియు మెటీరియల్స్ కొరకు టీచర్ నోట్స్ లో మరికొన్ని ఆలోచనలు ఉన్నాయి. అధ్యాయాలు పదార్థాల వాడకం నుండి చిత్రాల వాడకం వరకు క్రమంగా కదలికను చూపుతాయి మరియు పరిస్థితిని అర్థం చేసుకోవడానికి మరియు ముందుకు వెళ్ళే మార్గాలను వ్యాపారచన చేయడానికి స్కీమాటిక్ రేఖాచిత్రాలను తయారు చేస్తాయి. ఈ పుస్తకం మెటీరియల్స్ మరియు చిత్రాలను ఉపయోగించి ఆలోచనలకు నమూనాలను రూపొందించడానికి ప్రయత్నిస్తుంది, తద్వారా అభ్యాసకులు వాటిని స్వతంత్రంగా వారి ఆలోచనకు ఉపయోగించవచ్చు. పుస్తకంలో సూచించిన ఆలోచనల క్రమాన్ని బోధనకు ఉపయోగించాలని, నియమనిబంధనలకు తొందరపడవద్దని ఉపాధ్యాయులు, తల్లిదండ్రులను మనస్ఫూర్తిగా కోరుతున్నాం. పిల్లలు మంచి అవగాహనను పెంపొందించుకున్నప్పుడు, వారు నియమాలు మరియు విధానాలను అభినందించడానికి మంచి స్థితిలో ఉంటారు. తల్లిదండ్రులు మరియు పెద్ద తోబుట్టువులు కూడా ఇలాంటి జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలి, వారు ఈ పుస్తకం ద్వారా తమ పిల్లలను నేర్పుకోవడంలో సహాయపడతారు. 'ఉపాధ్యాయుని సూచన' పిల్లల అభ్యాసనను సముచితంగా పెంచడంలో ఉపాధ్యాయులు మరియు తల్లిదండ్రులకు సహాయపడుతుంది.

పుస్తకంలోని అనేక కార్యకలాపాలు మరియు పనులలో కూడా పిల్లలు వారి ఆలోచనలను మాట్లాడటం మరియు చర్చించడం అవసరం. అభ్యాసకుల ఆలోచనలను స్వాగతించే మరియు గౌరవించే

తరగతి గదిలో అభ్యాసం గణనీయంగా మెరుగుపడుతుంది. వారు వివిధ ఆలోచనా మార్గాలను చూస్తారు మరియు ఆలోచనలను ఉపయోగిస్తారు మరియు కాలక్రమేణా మెరుగైన మరియు స్వతంత్ర పరిష్కారాలకు దారితీసే ప్రత్యామ్నాయ పరిష్కారాలను చూస్తారు. వారు ఒకరి పరిష్కారాలను మరొకరు పరిశీలించడానికి మరియు గణిత భాష, చిహ్నాలు మరియు విధానాలతో నైపుణ్యాన్ని పెంపొందించుకోవడానికి అవకాశాలు లభిస్తాయి. ఇవి ఉపాధ్యాయుడికి అభ్యసన యొక్క మంచి మదింపులుగా కూడా పనిచేస్తాయి మరియు వారికి ఫీడ్ బ్యాక్ కూడా అందిస్తాయి. అభ్యాసకులను ఎలా అంచనా వేయవచ్చో పుస్తకంలో ఇచ్చిన వ్యాయామాలు కూడా ఉదాహరణలు. మెటీరియల్స్ మరియు చిత్రాలను ఉపయోగించడం, సమస్య పరిస్థితులు మరియు బేర్ సమస్యలు, కార్యకలాపాలు, వస్తువులను సృష్టించడం మరియు పరిష్కారాలను పంచుకోవడం మరియు వివరించడం వంటి బహుళ రూపాల్లో మూల్యాంకనం చేయాలి. పిల్లవాడు నేర్చుకుంటున్నప్పుడు మరియు వివిధ కార్యకలాపాలలో నిమగ్నమైనప్పుడు అడాప్టివ్ అసెస్ మెంట్, లెర్నింగ్ కొరకు అసెస్ మెంట్ మరియు అసెస్ మెంట్ కొరకు అసెస్ మెంట్ కొరకు ఈ పుస్తకం తగిన అవకాశాలను అందిస్తుంది. అభ్యాసకులు తమ ఆలోచనలను చర్చించేటప్పుడు, అడిగే ప్రశ్నలకు సమాధానాలు ఇస్తున్నప్పుడు మరియు సమాధానానికి తార్కికతను వివరించేటప్పుడు ఉపాధ్యాయులు వారి పరిశీలనలను నమోదు చేయవచ్చు. అటువంటి రికార్డులను అభ్యాసకుల పోర్ట్‌ఫోలియోలో చేర్చవచ్చు. పుస్తకంలోని అన్ని ఆలోచనలు తరగతి గదిలో లేదా ఇంట్లో పిల్లవాడు పూర్తి చేయగల కొన్ని పేపర్ పెన్ టాస్క్ లతో (ప్రశ్నలు, పద సమస్యలు మరియు ప్రాజెక్టులు) ముగిశాయి. ఇటువంటి పనులు రాయడం ప్రాక్టీస్ చేయడానికి మరియు వారి ఆలోచనలను కాగితంపై ప్రదర్శించడానికి అవకాశాలను అందిస్తాయి.

రాబోయే కాలంలో ఉపాధ్యాయులు, అభ్యాసకులకు వీడియోల రూపంలో, ప్రాక్టీస్ కోసం వర్క్ షీట్లు, ఆన్లైన్ వనరులకు లింకుల రూపంలో మరిన్ని వనరులను అందిస్తాం.

ఈ పుస్తకం అందరికీ ఆహ్లాదకరంగా ఉంటుందని మరియు మెరుగైన బోధన-అభ్యసన పరిస్థితులకు దారితీస్తుందని మేము ఆశిస్తున్నాము.

అనుప్ కుమార్ రాజ్ పుత్
ఆచార్య
ప్రాథమిక విద్యా విభాగం
హైడ్ ప్రచురణ విభాగం
ఎన్ సి ఇ ఆర్ టి, న్యూఢిల్లీ

జాతీయ పాఠ్యప్రణాళిక మరియు బోధన జాతీయ పాఠ్యాంశాలు మరియు బోధనా అభ్యాసన సామగ్రి కమిటీ (ఎన్ ఎస్ టి సి)

1. ఎం.సి. పంత్, ఛాన్సలర్ జాతీయ విద్యా ప్రణాళిక మరియు పరిపాలన సంస్థ (ఎన్ఐఈపీఎ), చైర్ పర్సన్.
2. మంజుల్ భార్గవ, ఆచార్య ప్రిన్సిపల్ విశ్వవిద్యాలయం, (కో-చైర్ పర్సన్).
3. సుధా మూర్తి, ప్రఖ్యాత రచయిత్రి మరియు విద్యావేత్త
4. వివేక్ దేబ్రాయ్, చైర్ పర్సన్, ఆర్థిక సలహా మండలి - ప్రధాన మంత్రి (ఈఎస్ - పీఎం).
5. శేఖర్ మండే, మాజీ డీజీ, సిఎస్ఐఆర్, విశిష్ట ప్రొఫెసర్, సావిత్రిబాయి ఫూలే పూణే విశ్వవిద్యాలయం, పూణే.
6. సుజాతా రామాద్రి, ఆచార్య యూనివర్సిటీ ఆఫ్ బ్రిటిష్ కలంబియా, కెనడా.
7. శంకర్ మహదేవన్, మ్యూజిక్ మాస్ట్రో, ముంబై.
8. యు.విమల్ కుమార్, దర్శకుడు., ప్రకాశ్ పదుకొనే బ్యాడ్మింటన్ అకాడమీ, బెంగళూరు.
9. మైఖేల్ డానినో, విజిటింగ్ ఆచార్య, ఐఐటీ - గాంధీనగర్
10. సునినా రాజన్, ఐఎఎస్ (రిటైర్డ్), హర్యానా డీజీ, హెచ్ పిఎ
11. చాము కృష్ణ శాస్త్రి, చైర్ పర్సన్, భారతీయ భాషా సమితి, విద్యా మంత్రిత్వ శాఖ.
12. సంజీవ్ సన్యాల్, సభ్యుడు, ఆర్థిక సలహా మండలి - ప్రధాన మంత్రి (ఈఎస్ - పీఎం)
13. ఎం.డి.శ్రీనివాస్, చైర్ పర్సన్, సెంటర్ ఫర్ పాలసీ స్టడీస్, చెన్నై
14. గజానన్ లోందే, హెడ్ ఆఫీస్, ఎన్ ఎస్ టి సి.
15. రాబిన్ ఛెత్రి, డైరెక్టర్..ఎస్ సి ఈ ఆర్ టి, సిక్కిం.
16. ప్రత్యూష కుమార్ మండల్, ఆచార్య సామాజిక శాస్త్రంలో విద్యా విభాగం, ఎన్ సి.ఇ.ఆర్.టి, న్యూఢిల్లీ. 17. దినేష్ కుమార్, ఆచార్య మరియు హెడ్, ప్రణాళిక మరియు పర్యవేక్షణ విభాగం, ఎన్ సి.ఇ.ఆర్.టి, న్యూఢిల్లీ.
18. కీర్తికపూర్, ఆచార్య, భాషా విద్యా విభాగం, ఎన్ సి.ఈ ఆర్ టి, న్యూఢిల్లీ.
19. రంజనా అరోరా, ఆచార్య మరియు హెడ్, పాఠ్యాంశాల అధ్యయనం మరియు అభివృద్ధి విభాగం, ఎన్ సి.ఈ ఆర్ టి, న్యూఢిల్లీ, **సభ్య-కార్యదర్శి**.

పాఠ్యపుస్తక అభివృద్ధి బృందం

మార్గదర్శకత్వం

మహేష్ చంద్ర పంత్, చైర్పర్సన్- ఎన్ ఎస్ టి సి , కోఆర్డినేషన్ కమిటీ సభ్యుడు, కరిక్యులర్ ఏరియా గ్రూప్ (కాగ్): ప్రిపరేటరీ స్టేజ్.

మంజుల్ భార్గవ, కో-చైర్ పర్సన్- ఎన్ ఎస్ టి సి , కోఆర్డినేషన్ కమిటీ సభ్యుడు, కాగ్: ప్రిపరేటరీ స్టేజ్.

సునీతి సన్వాల్, ఆచార్య మరియు హెడ్ ప్రాథమిక విద్యా శాఖ, ఎన్ సి ఇ ఆర్ టి, న్యూఢిల్లీ మరియు మెంబర్-కన్వీనర్, కోఆర్డినేషన్ కమిటీ, కరిక్యులర్ ఏరియా గ్రూప్: ప్రిపరేటరీ స్టేజ్.

చైర్పర్సన్, సబ్ గ్రూప్ (గణితం)

రాఖీ బెనర్జీ, అసోసియేట్ ప్రొఫెసర్, అజీమ్ ప్రేమ్ జీ విశ్వవిద్యాలయం

సహాయకులు

అజయ్ శర్మ, అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్, డీఈఈ, ఎన్ సి ఈ ఆర్ టి,, న్యూఢిల్లీ
ఛవి కటారియా, మ్యాథ్స్ ఎడ్యుకేటర్, టెక్ మహేంద్రా ఫౌండేషన్

ధరమ్ ప్రకాశ్, మాజీ ప్రొఫెసర్, ఎన్ సి ఈ ఆర్ టి,, న్యూఢిల్లీ

గరిమా పాండే, ఉపాధ్యాయురాలు ఎంసీడి న్యూఢిల్లీ

గుంజన్ ఖురానా, రీసెర్చ్ స్కాలర్, జామియా మిలియా ఇస్లామియా, న్యూఢిల్లీ.

హనీత్ గాంధీ, ఆచార్య ఢిల్లీ విశ్వవిద్యాలయం, న్యూఢిల్లీ.

జస్వీత్ కౌర్, లెక్చరర్, ఎస్ సి ఈ ఆర్ టి, హర్యానా.

ముఖేష్ మాలవీయ, ఉపాధ్యాయుడు విద్యావేత్త,, మధ్య ప్రదేశ్.

ముకుంద్ కుమార్ ఝా, కన్సల్టెంట్, డీఈఈ, ఎన్ సి ఇ ఆర్ టి, న్యూఢిల్లీ.

నిషా నేగి, సీనియర్ కన్సల్టెంట్, డీఈఈ, ఎన్ సి ఇ ఆర్ టి, న్యూఢిల్లీ.

పద్మప్రియ షిరాల్, ప్రిన్సిపాల్, సహ్యాద్రి స్కూల్, పూణే .

పార్వతీ భట్, సహాయ ఉపాధ్యాయురాలు, కర్ణాటక పబ్లిక్ స్కూల్, ఉత్తరహల్లి, బెంగళూరు, కర్ణాటక .

పుష్ప తంత్రి, డైరెక్టర్-ప్రోగ్రామ్, అక్షర ఫౌండేషన్ .

రీతూ గిరి, ప్రాథమిక పాఠశాల ఉపాధ్యాయురాలు, డి ఓఈ, ఢిల్లీ .

రుచి కుమార్, అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్, టిస్, ముంబై .

శివకుమార్ కె.ఎం. డైరెక్టర్, బోధన మరియు ఆవిష్కరణ (గణితం), సీడ్2 సాప్లింగ్ ఎడ్యుకేషన్ ఫౌండేషన్, బెంగళూరు.

శ్రవణ్ ఎస్.కె. చీఫ్ కరిక్యులమ్ డిజైనర్ (మ్యాథ్స్), సీడ్2 సాప్లింగ్ ఎడ్యుకేషన్ ఫౌండేషన్, బెంగళూరు.

శ్వేతా ఎస్.నాయక్, సైంటిఫిక్ ఆఫీసర్, హెచ్చీసీఎస్ఈ, ముంబై.

సురేఖ భార్గవ, సహాయ ఉపాధ్యాయురాలు (విశ్రాంతి), బాల భారతి పబ్లిక్ స్కూల్, పితాంపుర, న్యూఢిల్లీ.

సమీక్షకులు

మంజుల్ భార్గవ, ఆచార్య మరియు కో-చైర్ పర్సన్- ఎన్ ఎస్ టి సి, కోఆర్డినేషన్ కమిటీ సభ్యుడు, కాగ్: ప్రిపరేటరీ స్టేజి.

అనురాగ్ బెహర్, సీఈఓ, - అజీమ్ ప్రేమ్ జీ ఫౌండేషన్ సభ్యుడు, ఎన్వోసీ.

మెంబర్ కోఆర్డినేటర్, సబ్ గ్రూప్ (గణితం)

అనూప్ కుమార్ రాజ్ పుత్, ఆచార్య డిపార్ట్ మెంట్ ఆఫ్ ఎలిమెంటరీ ఎడ్యుకేషన్ మరియు తల-ప్రచురణ విభాగం, ఎన్ సి ఇ ఆర్ టి, న్యూఢిల్లీ

కృతజ్ఞతలు

జాతీయా విద్యా పరిశోధన మరియు శిక్షణ మండలి (ఎన్ సి ఇ ఆర్ టి) ఈ పాఠ్యపుస్తకాన్ని అభివృద్ధి చేయడంలో బహుముఖ అంశాలను (cross-cutting themes) ల పై మార్గదర్శకాల కోసం జాతీయ పాఠ్యప్రణాళిక ఫ్రేమ్వర్క్ ల పర్యవేక్షక కమిటీ యొక్క గౌరవనీయ చైర్మన్ మరియు సభ్యులు, కరిక్యులర్ ఏరియా గ్రూప్ (కాగ్) చైర్మన్ మరియు సభ్యుల మార్గదర్శకత్వం మరియు వారి సహకారం అందించినందుకు కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తుంది.

అధ్యాపకులు ఇంద్రాణి భాదురి, ప్రొఫెసర్, ఎడ్యుకేషనల్ సర్వే విభాగాధిపతి . మోనా యాదవ్, ప్రొఫెసర్, లింగ అధ్యయనాల విభాగం, వినయ్ సింగ్, ప్రొఫెసర్ మరియు స్పెషల్ నీడ్స్ ఉన్న గ్రూపుల ఎడ్యుకేషన్ విభాగాధిపతి; మిల్లీ రాయ్,, ప్రొఫెసర్ మరియు హెడ్, లింగ అధ్యయనాల విభాగం, మరియు జ్యోత్స్నా తివారీ, ప్రొఫెసర్ మరియు హెడ్, ఆర్ట్స్ అండ్ ఎసైటిక్స్ విద్యా విభాగం. ఈ పాఠ్యపుస్తకంలో లింగం యొక్క ఏకీకరణ, చేర్చడం, కళ విద్య మొదలైన బహుముఖ అంశాలను సమీక్షించినందుకు మరియు సహకారం అందించినందుకు వారికి ప్రత్యేక ధన్యవాదాలు.

శ్వేతా శర్మ కృషి, టిజిటి, ఎస్టీ ఎస్వీఎం తల్వారా, పంజాబ్; నజరానా ఖాన్, సీనియర్ రీసెర్చ్ అసోసియేట్ మరియు గజాలా పర్వీన్, రీసెర్చ్ అసోసియేట్, ఈ పాఠ్యపుస్తకం అభివృద్ధికి సహకరించిన ఎన్ సీఈఆర్ టీ ప్రాథమిక విద్యా విభాగం వారి అభినందనీయం.

ఈ పాఠ్యపుస్తకాన్ని సవరించడానికి ఎన్ సి ఇ ఆర్ టి ప్రచురణ విభాగం ఎడిటర్ (కాంట్రాక్టు) ఇల్మా నాసిర్, పూఫ్ రీడర్ (కాంట్రాక్టు) అరిబా ఉస్మాన్ చేసిన కృషిని కూడా కృషిని కొన్నింటి గుర్తిస్తుంది. ఎన్ సి ఇ ఆర్ టి ప్రచురణ విభాగం డీటీపీ సెల్ ఇన్ చార్జ్ పవన్ కుమార్ బరియార్ . మనోజ్ కుమార్, బిట్టు కుమార్ మహతీ, అనిత, శివ శంకర్, సంజు శర్మ, వివేక్ మండల్, డిటిపి ఆపరేటర్స్ (కాంట్రాక్ట్), ప్రచురణ విభాగం, ఎన్ సి ఇ ఆర్ టి ఈ డాక్యుమెంట్ ను తుది రూపం తీసుకోవడంలో వారు చేసి అభినందనీయం.

మన జాతీయ గీతం

జన గణ మన అధినాయక జయహే,
భారత భాగ్య విధాతా!
పంజాబ, సింధు, గుజరాత, మరాఠా,
ద్రావిడ, ఉత్కళ, వంగ!
వింధ్య, హిమాచల, యమునా, గంగ,
ఉచ్చల జలధితరంగ!
తవ శుభనామే జాగే!
తవ శుభ ఆశిష మాగే!
గాహే తవ జయ గాథా!
జనగణ మంగళదాయక జయహే
భారత భాగ్యవిధాతా!
జయహే! జయహే! జయహే!
జయ జయ జయ జయహే!

మొదటగా రవీంద్రనాథ్ ఠాగూర్ చేత బంగ్లాలో రూపొందించబడిన మన జాతీయ గీతం, దాని హిందీ వెర్షన్‌లో 24 జనవరి 1950న రాజ్యాంగ సభ ద్వారా భారతదేశ జాతీయ గీతంగా ఆమోదించబడింది.

విషయసూచిక

ముందుమాట	iii
పుస్తకం గురించి	v
అధ్యాయం 1: పేరులో ఏముంది?	1
అధ్యాయం 2: టాయ్ జాయ్	9
అధ్యాయం 3: డబుల్ సెంచరీ	16
అధ్యాయం 4: సెలవులలో నా అమ్మమ్మతో	29
అధ్యాయం 5: ఆకృతులతో సరదా	44
అధ్యాయం 6: హౌస్ ఆఫ్ హండ్రెడ్స్-1	64
అధ్యాయం 7: రక్షా బంధన్	82
అధ్యాయం 8: న్యాయమైన వాటా	107
అధ్యాయం 9: హౌస్ ఆఫ్ హండ్రెడ్స్ - 2	117
అధ్యాయం 10: క్లాస్ పార్టీలో సరదా!	128
అధ్యాయం 11: నింపడం మరియు ఎత్తడం	139
అధ్యాయం 12: ఇవ్వండి మరియు తీసుకోండి	150
అధ్యాయం 13: కాలం కొనసాగుతుంది	165
అధ్యాయం 14: సూరజ్ కుండ జాతర	177
లెర్నింగ్ మెటీరియల్ షీట్లు	192

An Initiative of the Ministry of Education

*If you are stressed, anxious, worried,
sad or confused about*

Studies and Exams

Personal Relationships

Career Concerns

Peer Pressure

Seek Support of Counsellors

**Call
8448440632**

**National Toll-free
Counselling Tele-Helpline
8am to 8pm
All days of the week**

MANODARPAN

Psychosocial Support for Mental Health & Well-being of Students
during the COVID-19 Outbreak and beyond
(An initiative by Ministry of Education, Government of India, as part
of Atma Nirbhar Bharat Abhiyan)

[www.https://manodarpan.education.gov.in](https://manodarpan.education.gov.in)